

Десети симпозиум на Международната асоциация на преподавателите по руски език и литература (МАПРЯЛ) – Велико Търново '10

От 8 до 11 април 2010 г. във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ за десети пореден път се проведе Международен симпозиум на МАПРЯЛ на тема: „**Теоретични и методически проблеми на руския език като чужд в традиционната и корпусната лингвистика**“. По традиция симпозиумът се организира от катедра „Русистика“ при ВТУ от 1971 г. насам с активната подкрепа на Президиума на МАПРЯЛ, ръководството на университета, Министерството на образованието, младежта и науката на Република България, Дружеството на русистите в България, Федерацията за приятелство с народите на Русия и ОНД, Руския културно-информационен център в София. През почти четиридесетгодишната си история Симпозиумът винаги се е стремил да разширява тематичния си обхват и да държи в ползрението си разнообразните аспекти и актуалните проблеми на световната русистика. Работата на участниците в отделните секции и подсекции, както и в дискусиите и организираните кръгли маси дава възможност за по-задълбочено разглеждане на теоретичните, практическите и методическите проблеми на руския език в цялото им разнообразие и специфика.

По традиция вниманието на участниците се концентрира върху кръга от въпроси, свързани със съпоставително-типологичното описание на руския език в областта на фонетиката, фонологията, графиката; лексикологията, лексикографията и фразеологията; словообразуването и морфологията; синтаксиса и стилистиката; превода; теорията и практиката на преподаване на руския език като чужд. Наред с това през последните години в тематичния диапазон и структурата на секциите настъпват съществени промени, които отразяват съвременните тенденции в развитието на семантиката и прагматиката, текстолингвистиката, културологията и лингвокултурологията, корпусната лингвистика.

Особено внимание заслужава фактът, че през дългогодишната си история в Симпозиума са участвали редица известни чуждестранни специалисти от над двайсет страни – Русия, Германия, Полша, Чехия, Словакия, Унгария, Австрия, Украйна, Беларус, Литва, Естония, Сърбия, Румъния, Гърция, Македония, Япония, Чили, Англия, Судан, Нигерия,

Того, Виетнам. Сред тях са имена като Н. М. Шански, А. Н. Кожин, М. А. Олехнович, М. Г. Булахов, К. Габка, В. Масальский, А. Н. Василиева, А. Менац, М. Согак, В. Г. Костомаров, Е. М. Верещагин, Б. Брандт, Л. Буланин, Е. Гюнтер, С. Святковски, М. В. Всеволодова, Б. Зайер, Д. Холмен, В. Супрун, Б. Станкович, А. Терзич, Ю. Лебедева, М. Гала и др.

В почти всички проведени досега симпозиуми са участвали водещи български русисти. Сред тях са С. Димитрова, Р. Павлова, П. Филкова, Н. Дилевски, И. Червенкова, М. Леонидова, Г. Тагамлицка, М. Бонев, К. Бабов, Б. Бунджулова, Ц. Йотов, К. Попов, Й. Еленски, И. Васева, С. Влахов, С. Флорин и др.

За десетия симпозиум на МАПРЯЛ Велико Търново ‘2010 тази година пристигнаха около 120 специалисти от 21 страни. Най-многобройни бяха представителите на Русия, България, Украйна, Казахстан и Беларус; солидно участие демонстрираха представителите на Полша, Унгария, Румъния, Сърбия, Гърция, Азербайджан, Грузия, Естония и Япония; представени бяха също така Иран, Испания, Италия, Латвия, Мексико, Турция и Франция. На пленарното заседание с доклади и презентации участваха С. Димитрова (България), В. Д. Старичонок (Беларус), Б. Станкович (Сърбия) и И. А. Степанова (Русия). В петте секции, седемте подсекции и на кръглата маса бяха изнесени 115 доклада. Бяха направени 3 презентации на методически проекти и научни трудове. 25 чуждестранни учени подадоха заявки за задочно участие в симпозиума.

В секция 1 – „**Съпоставително-типологично описание на руския език**”, най-голямата по брой участници, бяха изнесени 54 доклада, обхващащи пет основни тематични блока, по всеки от които работи отделна подсекция. В центъра на вниманието бяха редица актуални лингвистични проблеми от теоретичен и приложен характер в областта на фонетиката и фонологията (подсекция 1.1); лексикологията, лексикографията и фразеологията (1.2); словообразуването и морфологията (1.3); синтаксиса, стилистиката и текстолингвистиката; (1.4); семантиката и прагматиката (1.5). На заседанията бяха обсъдени следните въпроси:

- изучаване на руската ортоепия и интонация от чуждоезична аудитория и ролята им в обучението по руски език;
- броят занятия, предназначени за изучаване на руска фонетика и интонация в средното и висшето образование;
- изследване на лексиката на старобългарските писмени паметници по староруски преписи;

- състояние на изследванията на съвременната руска лексика, фразеология и терминология;
- състояние на съвременната руска лексикография и фразеография;
- състояние на двуезичната лексикография;
- съотношение на национално и интернационално във фразеологията;
- отразяване на опасността от междуезикова интерференция в речниците, а също така и на контекстуалната синонимия;
- изучаване на функциите и статуса на някои езикови единици (предлози и наречия) в синхронен и диахронен план;
- изучаване на функционално-семантичните категории и тяхната реализация в разностилови текстове;
- иновационни методики за анализ на текста и особеностите на рекламния език;
- типология на предикатите и предикатно-аргументните отношения;
- особености на руската устна научна реч;
- синтактични възможности за каламбурна употреба на лексикални единици в руската преса;
- типология на въпросите, постъпващи в руската служба за езикови справки, предвид описание динамиката на езиковата норма;
- описание на реактивните единици в руската разговорна реч;
- изследване на съотношението между понятията „символ”, „концепт”, „метафора”;
- анализ на метаезиковите маркери за комуникативните интенции на говорещия.

В секция 2 – „**Проблеми на превода**”, се изказаха 9 докладчици, които засегнаха особено актуални за съвременното преводознание проблеми, като:

- подготовка на преводачите и повишаване качеството на преводите;
- особености при превод на официално-делови документи, рекламни текстове и сленг;
- предаване функциите на римата при превод на поезия;
- трудности при превод на Чеховата проза на неславянски езици.

В подсекции 3.1 – „**Културология и лингвокултурология**”, и в подсекция 3.2 – „**Съпоставителна културология и лингвокултуро-**

логия”, бяха изнесени 19 доклада. Предмет на дискусия станаха процесите на концептуализация; концептите в процеса на интеркултурната комуникация; проблемът за моделирането на етническият произход на културите; особеностите на регионалните култури; проблемите на митологията и езичеството като база за езиковата картина на света; символиката на въздуха и огъня; конотациите на антропонимите; езиковото поведение в руската лингвокултура, прецедентните феномени в руската и българската култура; християнската лексика в съзнанието на руснаци и българи.

В работата на секция 4 – **„Актуални проблеми в методиката на преподаване на руски език като чужд в началното и средното училище”**, взеха участие 13 докладчици. На заседанията бяха обсъдени:

- съвременните подходи при формиране на продуктивни речевни умения сред чуждоезична аудитория;
- основните методически принципи за обучение по руски език и трудностите при тяхното реализиране в процеса на преподаване;
- основните тенденции в преподаването на руски език като чужд в България в началото на 21. век;
- актуалните форми за проверка и оценка на знанията;
- ролята на интернет в обучението по чужд език;
- компетентностният подход и неговото използване в средното училище;
- мястото и ролята на урока игра в обучението по руски език.

Трябва да се отбележи, че и през тази година на заседанията на симпозиума, и по-конкретно на методическата секция, като докладчици и слушатели бяха поканени учители от средните училища от цяла България. Практическият характер на техните изказвания и активното участие в дискусиите в значителна степен спомогнаха за разширяването на тематичния обхват и предоставиха нови възможности за осмисляне на методическите проблеми и за по-добро преподаване на руски език като чужд в българските учебни заведения.

В секция 5 – **„Актуални проблеми в методиката на преподаване на руски език като чужд във висшите учебни заведения”**, бяха изслушани 15 доклада. Сред основните въпроси, които бяха обсъдени на заседанията, могат да бъдат открити следните: характеристики на новите учебни комплекти по руски език за висшите учебни заведения; иновационни методи за обучение по чужд език; повишаване на езиковата култура на студентите; отчитане на необходимостта от тематична

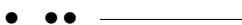
диференциация и специализация на материала при изучаването на руски език като чужд във вузовете. Бяха направени много ценни предложения за по-качествено обучение по чужд език, а също така за използването на нови методики за проверка на знанията.

На заседанието на кръглата маса на тема „**Интернет в обучението по руски език**” бяха анализирани възможностите за електронно обучение по руски език като чужд в българските вузове, бяха разяснени така перспективите за разработване и използване на мултимедийни технологии в преподаването на чужд език, бяха представени резултатите от апробирането на дистанционната форма на обучение по руски език сред студенти. Към работата на кръглата маса се присъединиха учители от средните училища в България, а също така участници от секции 5 и 6. Бяха направени много ценни забележки и препоръки за по-нататъшното развитие на споменатото направление.

В програмата ни симпозиума бяха предвидени посещения на историческите и културните забележителности на Велико Търново и околностите. За всички участници и за официалните гости беше организирана тържествена Вечер на русиста.

Представените доклади и научни съобщения ще бъдат публикувани в сборник от симпозиума към края на 2010 г.

Благовест Благоев

Езикът на правото и политиката lingua franca на нашето съвремие

Макар и възникнали по-късно, специализираните езици днес се използват не само в професионалната сфера, но навлизат все повече и в ежедневноста комуникация. А езикът на правото и политиката като че ли е вездесъщ и може да бъде открит във всички сфери: образование, здравеопазване, енергетика и т.н.

Така че проблематиката на поредния семинар на преподавателите по специализиран немски език (Благоевград, 25–28.03.2010 г.), проведен с подкрепата на ДААД, не представлява никаква изненада. “ЕС и езикът на правото и политиката” бе темата, която събра в Американския универ-